

Centra matig toegerust op slechtzienden

Voetgangers op straat in het centrum van Drachten, de 'beste loopstad van Friesland'.
Foto Jilmer Postma

'Verbeter oversteeplekken en maak loopgebieden vlak'

Pier Abe Santema

Drachten is de 'beste loopstad van Friesland', maar zelfs deze plaats scoort slechts een 5,7 als het gaat om voorzieningen voor blinden en slechtzienden.

Er valt nog heel wat te verbeteren om acht grotere plaatsen in Friesland aantrekkelijker te maken voor mensen die zich graag te voet verplaatsen. Dit bleek gistermiddag tijdens een 'kenniscafé', georganiseerd door Stichting Wandelnet en het kenniscentrum Shared Space.

NHL-student Niels Musters deed op verzoek van deze organisaties onderzoek naar de loopomstandigheden in Leeuwarden, Dokkum, Franeker, Harlingen, Joure, Sneek, Heerenveen en Drachten.

In alle plaatsen werden twee routes van ongeveer 300 meter onder de loep genomen. De ene route ging van een openbaarvervoerlocatie naar een centraal punt, de andere wandeling leidde vanaf een parkeerplaats naar een centrale plek.

Musters liep, voorzien van een handzame GoPro-camera, samen met een paar vrijwilligers door de Friese plaatsen. Ze vulden hun waarnemingen in op digitale formulieren. Daarbij letten ze onder meer op hoeveel ruimte ze als voetganger hadden, hoe veilig ze waren ten opzichte van ander verkeer en hoe druk het op de route was.

Maar ook zaken als de netheid van de omgeving, de aanwezigheid van bewegwijzering en voorzieningen voor blinden en slechtzienden – zoals gids- en geleidelijnen – werden in de beschouwingen meegenomen.

Vooraf op dat laatste punt blijken de acht bezochte plaatsen slecht te scoren. Alleen Drachten en Dokkum wisten een krappe voldoende te halen op dit punt, respectievelijk een 5,7 en een 5,5. De cijfers voor de overige gemeenten schommelen tussen de 2,5 (Sneek) en de 4,7 (Harlingen).

Met gemiddeld over alle bekeken criteria een 8,0 kwam Drachten ook 'overall' als beste uit de bus. Musters verklaart de goede uitslag van Drachten doordat het grotendeels 'kernwinkelgebied' is, dat vrijgemaakt is voor voetgangers.

Er zijn behoorlijke voorzieningen in de vorm van bewegwijzering en zitplaatsen. De omgeving is rustig, met een lage intensiteit en geringe geluidsdruk. De oversteekplekken zijn goed vanwege de veelal vlakke bestrating. De voetpaden zijn breed en kennen weinig obstakels. Voor blinden en slechtzienden zijn er degelijke voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een lijngoot.

Overigens scoorden alle acht plaatsen gemiddeld een voldoende. Heerenveen moet genoeg nemen met de laatste plaats (5,9), terwijl Dokkum strandde achter de koploper (7,2).

Musters had ook aanbevelingen voor de plaatsen die hun score graag willen verhogen. Zo vond hij dat ze meer moeten uitvoeren wat er in hun eigen beleidsplannen staat. „Er wordt wel veel geschreven, maar het moet geconcretiseerd worden.” Verder ligt er vooral ruimte voor verbetering bij oversteekvoorzieningen en het vlak maken van loopgebieden.

Kees Mourits van Wandelnet had de Geodienst van de Rijksuniversiteit Groningen gevraagd om onderzoek naar de ‘loopbereikbaarheid’ in dezelfde acht Friese plaatsen. Er kwam een groot verschil uit naar voren in de hemelsbrede afstand naar voorzieningen en de looproutes erheen. Dit was in bijna alle gevallen te verklaren door de aanwezigheid van grachten of spoorlijnen.

Hij zwengelde een discussie aan over de aanleg van bruggen, maar dit bleek niet in alle plaatsen even eenvoudig te zijn. Diverse Friese plaatsen hebben historische stadscentra, die zich niet makkelijk lenen voor grote ingrepen.

Aan het begin van de middag hield stedenbouwkundige Annemieke Molster, gespecialiseerd in looproutes, een presentatie over de voordelen van lopen. Zij benoemde onder meer de gezondheidsvoordelen. Als iedereen voldoende zou bewegen, zou dit 471 miljoen euro aan directe zorgkosten schelen.

Daarnaast is lopen goedkoop, gezellig en ontspannend. Wandelaars nemen weinig ruimte in beslag in drukke centra en lopen is ook veilig, hoewel dat vooral geldt in het voordeel van andere verkeersdeelnemers. Ook is het milieuvriendelijk.

De bijeenkomst in Grand Café Z was een voorschot op 8 oktober, wanneer in Leeuwarden het Nationale Voetgangerscongres plaatsvindt.
